

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravišstvo je v Ljubljani v Frana Kolmara hiši „Gledališka stolba“.

Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

P. n. volilnim možem v Notranjskeji!

Srce vsacega pravega domoljuba napolnjuje žalost, ko čuje, da se mej pristaši kaže različnost mnenja in nesloga. V takem položaji so skoraj volilci (za deželni zbor) na Notranjskem, ker se pojavljajo glasovi, da se ne bode ravnalo po sklepu volilnega shoda, ki se je vršil v 20. dan maja pod mojim predsedstvom v Postojini, ker nastopajo tu in tam protikandidatje in s tem sejejo zmešnjavo in razpor mej rodoljube.

Ne glede na to, da ima tako postopanje v sebi nezaupnico proti meni kot bivšemu predsedniku omenjenega volilnega shoda, nezaupnico, katere po svoji zavesti zaslužil nesem, kaže tako postopanje neopravičeno nehvaležnost in breztačnost proti našima dosedanjima poslancema gg. dr. Vošnjaku in dr. Zarniku.

Vprašam: Kdo razumnikov in iz kakih razlogov more biti zavzet proti temu gospodoma? Sta li izdala nas in našo stvar? Sta li kdaj prelomila dano besedo in obljubo? Smo li pametnim načinom bili opravičeni, od njih več zahtevati in pričakovati, nego sta storila? Ne! Bila sta vedno zvesta pristaša naše narodne stvari. Vedno sta častno zastopala naš kraj v deželnem zboru, in če za nas nista dosegla več, kriv je bil jedino ta slučaj, da sta bila v manjšini; in tu stavim vprašanje: Koliko more doseči tisti, ki ima vedno večino proti sebi? Ali mislijo mar oni kandidatje, ki se zdaj silijo naprej, da bi bili oni v tistih okoliščinah več dosegli? Ne, gotovo ne!

Nekateri tudi poudarjajo da treba voliti vsekdar take poslance, ki poznajo naše bolečine in potrebe iz lastnega naziranja, iz lastne skušnje. To ni nič drugega nego poudarek, ki ne zdrži nobene kritike. Ne tisti, ki naše bolečine in potrebe samo pozna, ampak tisti, ki je najbolj sposoben, da prvim pomore, slednje pa izpolni: tisti naj bode voljen. Prav lahko je informirati koga o tem, česar treba in česar se želi in to spoznati je kmalu kdo v stanji, a zmožnosti, naše želje uspešno zastopati v deželnem zboru, te zmožnosti gotovo nema vsak, če so mu tudi znane te želje.

Prosto in odkrito pa smem trditi, da imata ravno gg. dra. Vošnjak in Zarnik te zmožnosti v obilnej meri in sicer v mnogo višji meri, nego kateri koli kandidatov, o katerih se sem ter tja govoril. Tudi imata ta dva gospoda razširno znanje v uplivnih krogih, in že iz tega uzroka bode jima možno za nas in naše kraje kaj storiti in bosta tudi gotovo storila.

Jaz in moji prijatelji ostanemo tedaj pri sklepu, storjenem v 20. dan maja v Postojini. Dali bomo svoje glasove le dru. Vošnjaku in Zarniku, z nami pa brez dvojbe večina volilnih mož.

A želeli bi bilo, da se imenovana gospoda volita soglasno; in zaradi tega obračam se kot volilni mož do svojih kolegov z nujno prošnjo, naj tako glasujejo, kakor smo ukrenili v 20. dan maja v Postojini in kakor nam priporoča centralni volilni odbor v Ljubljani. Sovolilci! Pokažimo svojim političnim nasprotnikom, da nič ne more rušiti naše

sloge, pokažimo svetu, da na Notranjskem ni ovenela ljubezen za narodno stvar, marveč da še vedno cvete, kakor v prejšnjih časih. Pokažimo, da smo politično zreli, da nas ne upogne vsaka sapa, temveč, da smo kakor vsekdar odločni in složni.

Z Bogom!

Adolf Obreza.

V Cerknici 5. junija 1883.

Volilni shod v Kamniku.

Iz Kamnika 4. junija. [Izv. dop.]

Ljubljanski centralni narodni volilni odbor sklical je 27. p. m. tukaj shod zaradi kandidata za Kamnik, Radovljico in Tržič. Izmej 23 volilcev oglasilo se jih je za g. Murnika iz Ljubljane 12, a za g. dr. Samca 11. Ker je bilo pri tem shodu tako pičlo število kamniških volilcev zastopanih, se tudi ni moglo natančno določiti, kateri omenjenih kandidatov bi imel največ upanja zmagati. Zaradi tega bilo je tu občno mnenje, da se skliče na dan 3. junija drug volilni shod. Pretečeno nedeljo bralo se je v ta namen v čitalnični dvorani izmej 125 volilcev 54.

Ko se zborovanje otvoril, poprime g. dr. Šmidinger besedo in prosi g. dr. Samca, naj izvoli odgovoriti na sledeča vprašanja: 1. Je li res, kakor se govori, in kakor se je čitalo v nekaterih časopisih, da je on nasprotnik krščanskej veri in kriv, da so gg. frančiškani izgubili tukajšnjo šolo? 2. Je li kaj resnice v dopisu Slovenčevem iz Kamnika, da je zaradi slabega gospodarstva v mestnem odboru visoka vlada dala županstvu nezaupnico, in da se je vsled tega dogodka on moral odpovedati županstvu? 3. Naj se odločno izjavi, bi li on prevzel kandidaturu poslanca in naj izvoli v slučaju, da jo prevzame, razviti svoj program.

G. dr. Samec: O meni se je agitovalo, da nemam vere. Nikomur ni neznano, da je vera dar božji, ki se ne da iz srca izgnati. Nikdar nesem veri nasprotoval, a vsekdar pa odločno hinavstvu. Nemam vedno vere na jeziku, temveč v srci in je tudi nikdar zatajil ne bodem.

Kar se tiče gg. frančiškanov, nesem jaz prav nič kriv, da se jim je šola odvzela. Bil sem še celó zaradi prošnje na deželni šolski svet, ker sem se za nje prav toplo potegnil, na 25 gld. globe obsojen. Tudi pri g. deželnem predsedniku sem za nje prosil dvakrat. Slednji pot odgovorilo se mi je: „Česar takó hoče.“ Zaradi tega sumnili in obrekovali so me grdi jeziki, da sem jaz uzrok, da se je tako zgodilo, češ: „Govoril je tako, delal pa drugače.“ Lažnik je, kdor pravi, da sem drugače delal, kakor govoril.

Tudi gledé drugega vprašanja se je dobro opravičil in dokazal, da mu zaradi gospodarstva v mestnem odboru vlada ni dala nikake nezaupnice, da se je on iz lastnega nagiba odpovedal županstva, katero je pa le na prošnjo c. kr. okr. glavarja zopet do novih volitev prevzel.

Na to volilec jako ugodno opravičenje priporoča gosp. dr. Šmidinger g. dr. Samca na željo mnogih volilcev kandidatom in pristavi, da on ne misli, da bi

se s tem, ker nasvetuje g. Samca, g. Murniku, poznatemu poštenjaku, dala kaka nezaupnica.

V uvodu svojega programa g. dr. Samec pravi, da se on nikomur ne usiluje in že zvlásti zaradi tega ne, ker se bode svojemu domačemu poslu težko odtegnil. Ako pa je resna volja volilcev izreči mu njihovo zaupanje, se poslanstvu protivil ne bode, ker ga bode veselilo, ako jim bode mogel v njihovih težnjah pomagati. „Vedno“ pravi dalje, „bodem imel pred očmi korist Kamnika, kakor tudi Radovljice in Tržiča, ako se me pooblasti s poslanstvom. Trudil se bodem, da se bodo mestne pravice in narodni jezik spoštovali in da bode ime zastopanih krajev pred svetom kaj veljalo. Volilci bodo našli v meni vedno radovoljnega podpornika njih interesov. Stal bodem vedno na strani tistih narodnih poslancev, kateri bodo delali na korist Kranjske dežele.“ Končavši svoj govor, mej katerim so se važnejše točke odobravale, pozdravili so ga volilci z navdušenimi živio-klici svojim kandidatom. Da se je natančno izvedelo, koliko glasov je g. Samcu zagotovljenih, prebral se je zapisnik volilcev. Imensko glasovanje pokazalo je na splošno veselje, da je ves zbor jednoglasno g. Samca s svojim zaupanjem počastil. Živel naš kandidat!

Ker bode tudi centralni narodni volilni odbor g. dr. Samca volilec priporočal, nadejamo se trdno, da mu bode tudi vsakdo, kdor se narodnjaka imenuje, svoj glas oddal. Vrli narodni volilci kamniški, radovljiški in tržičski, pokažite svetu, da Vam je res na srci narodna stvar. Vsaka mrznja, vsak pomislek mora zginiti; le v jednosti bode zmaga popolna.

Konečno zdi se nam umestno, da navedemo še besede, katere ima Slovenec v št. 63 t. l. „Vsaki pravi narodnjak se bo strogo držal discipline in volil moža, ki ga večina volilcev želi, ker sicer bi tako pripomogel k nemčurski zmagi in bi si naklonil sramotno ime narodnega izdajalca, kar je g. dr. Samec v volilnem shodu praz umestno sam rekel.“

Tabor v Brezovici.

(Konec.)

O V. točki, da se župani zbirajo v županske shode, kakor je to na Kranjskem, govoril je zopet g. Jenko. Dokazal je korist teh shodov v administrativnem in narodnem oziru ter stavil nasvet, naj se začne takoj na to delati od strani vzbujenih energičnih županov, da se začnejo shodi. Ta nasvet bil je navdušeno sprejet.

G. kaplan Kociper, rodом Štajarec, govoril je o VI. točki, kam se uporablja denar od kaznij zaradi prestopkov gozdnih postav? Naslikal je s temnimi barvami to napako, ker so mu razmere tužne Istre znane. Povedal je, kake ogromne svote plačuje istrski kmet za globe, kadar se je zoper gozdno postavo pregrešil in nihče ne ve kam pride ta denar, ker dosedaj na vprašanja raznih uradov še ni odgovora. Stavi resolucijo: Naj se denar, ki se plačuje za take kazni, izroči občinam. Ta resolucija bila je demonstrativno soglasno sprejeta.

Zdaj je nastopil g. prof. Mandič ter govoril o VII. točki, potrebi tabora v srednji Istri. Pou-

darja, da Istra ni osamljena, da se 10 milijonov Slovanov zanima za Istro, da je prešla doba, ko je še vlada tlačila nas. Da se narod v srednji Istri bolj obudi, treba tabora. Ker so pa volitve v Po-reški deželni zbor blizu, misli govornik, kakor se je pri potovanju po Istri sam prepričal, da se kraj in čas, kdaj bi se taborovalo, pusti istrskim narodnim poslancem v določbo. Tudi ta nasvet bil je soglasno sprejet.

V isti zadevi govoril je še V. Dolenc in se strinjal s predgovornikom. Naposled omenja političnega društva „Edinosti“, pojasnjuje vse razmere in poudarja potrebo, da bi moral biti vsaki vzbujeni Slovence in Hrvat ud tega društva.

G. Laginja se zahvaljuje društvu „Edinosti“ za neumorno delovanje in se strinja s predgovornikom.

Predsednik g. Nabergoj naznanja zaključek tabora in se zahvaljuje taborcem, da so prišli od blizu in daleč, in soglasno glasovali za vsako resolucijo. „Živio! da se zopet vidimo na drugem taboru!“ zaorilo je do jasnega neba, godba pa je svidela „Naprej“, kateri so navdušeni taborci v ogromnem zboru spremljevali.

Potem vrstili so se pevski zbori, ki so drug za drugim nastopali na oder. Za pijačo in jed preskrbljeno je bilo obilo po senčnih tratah. Prej, ko se je zmračilo, odpotoval je „Sokol“ z godbo v Materijo in od tam v Trst. Na Brezovici pa sta ga zopet gostoljubno vzprejela gospod in gospa Smerdu z okrepilom vsake vrste in še le, ko se je na vzhodu že danilo, dopel je v Trst veselega spomina. Nobenega nereda ni bilo, vse je bilo najboljšje volje in navdušenja o izvrstnem izidu. Na svidenje v osrčji Istre!

Občni zbor „Glasbene Matice“

dne 28. maja 1883.

Predsednik g. Fr. Ravnihar otvori zborovanje, konstatuje veljavnost sklepov ter v svojem ogovoru kaže na delovanje odborovo in posebej še blagajnikovo in tajnikovo poročilo, ter poudarja važni korak, ki ga je „Glasbena Matica“ storila tekom pretečenega leta z ustanovitvijo glasbene šole. Dasi-ravno udeležba pri občnem zboru ni mnogobrojna, vendar je smatrati to kot dokaz zaupanja, katerega uživa vodstvo našega društva, in za to, kakor tudi za obilno podporo gg. članov, izreka se najtoplejša zahvala.

Poročilo tajništva:

Čast mi je poročati o minulem društvenem letu, ki je za dobo glasbenega delovanja Slovencev zgodovinskega pomena. Preteklo je namreč polnih deset let, odkar se je „Glasbena Matica“ ustanovila. Vzlic razvoja, na kateri so uplivala ne ravno po vsem ugodne razmere, bi imelo društvo dovolj povoda, praznovati desetletnico; no, pa če bi obhajanje desetletnega obstanka tudi večjo pozornost slovenskega naroda obrnilo na naše važno društvo, vendar to ne bi bilo v gmotnem obziru „Glasbeni Matici“ na prid toliko, kakor da je po požrtvovalnem trudu društvenega odbora in vsled sklepa odborove seje dne 14. julija 1882 ustanovila se „glasbena šola“. Otvo-renje tega zavoda dne 9. novembra 1882 je najlepši in najimunitnejši dogodek, najslavnejši moment desetletnice, katerega se smemo ponosno spominati, vzlasti — ako si ga zagotovimo za prihodnost.

Danes imamo še željo izraziti, da bi slavno občinstvo blagovolilo v obče bolj zanimati se za „Glasbeno Matico“, kakor do sedaj. Da bi bila vsestransko podpirana, razcvetela bi naglo in popela se do one stopinje, na katerej bi že lahko bila, da bi dosegla svoj po društvenih pravilih določen smoter in da bi ustrezala potrebam slovenskega naroda, osobito pa našim marljivim in nadarjenim gojiteljem glasbene umetnosti.

Če se ozremo nazaj na prošlih deset let, tedaj ne moremo reči, da je bil stan „Glasbene Matice“ sijajen; zato je pa bilo društveno delovanje bolj jednostransko, kar se argumentuje v muzikalnih iz-davah, ki kažejo, da se je največ storilo za gojitev petja.

„Glasbena Matica“ je priobčila v desetletnej dobi poldrug sto raznih napevov, največ moških zborov (75), mešanih zborov (16), napevov za jeden glas (13), cerkvenih napevov (40) za moške in me-šane glasove, in zadnja tri leta „Lavorike“ I., II. in III. zvezek s 97 napevi za vsak glas posebej; iger za klavir, oziroma za orglje objavila je samo 7. Pri večji podpori bi bila „Glasbena Matica“ tudi jednostranosti v okom prišla in idave bi se bile podvojile, ker tvarine ni primanjkovalo. Na svitlo dana dela pa so v prvi vrsti koristila narodnim društvom, katerih je bilo lansko leto upisanih samo 20 in zadnje leto jih je prirastlo 21. Gmotno stanje narodnih društev je v obče revno, kar ne moremo tajiti, a ugovarjati se ne da, da bi ravno društva lahko mnogo več storila. To se je bilo nadejati, ko je „Glasbena Matica“ l. 1880 začela izdavat pesma-rico „Lavoriko“, katero je v 400 iztisih založila, a nedruštvenikom razprodala bomo malo, dasiravno je cena tako nizka, da vsak glas pojedinega napeva ne stane več nego 1 1/2 novca, za društvenike pa je cena jednemu glasu 1 kr. Društva najbrž raje pesni prepisujejo; zato pa gotovo več potrosijo, nego ko bi jih kupovali.

Gledé na odborovo delovanje pretečenega leta 1882 naj omenim, da je imel odbor 4 glavne in 4 odsekov skupščine.

V prvi skupščini se je odbor konstituiral in volil artistski odsek, pretresovali so se tudi nasveti občnega zbora, kateri pa se neso mogli tekom dru-štvenega leta rešiti, temveč so se morali odložiti na ugodnejši čas. Najvažnejši sklep v tej seji pa je bil, da se ustanovi glasbena šola, ker je vsled odloka slavnega c. kr. ministerstva za uk in bogočastje dne 13. junija 1882 št. 20014 „Glasbeni Matici“ po finančnih zakonih le za ta slučaj nadejati se državne podpore, ako se društvo more izkazati, da ima tak zavod, v katerem se gojenci v gl. sbi poučujejo. — V tej seji votirala se je tudi podpora za napravo spomenika v Zagrebu prerano umrlemu umetelju Franju Krežmi, ki je svojo prvo kompozicijo: ro-manco „Moje sanje“ za gosli in glasovir „Glasbeni Matici“ blagohotno podaril, da se je na svitlo dala. Določile so se tudi po nasvetu artistskega odseka muzikalije za leto 1882, katere so se društvenikom razposlale.

V drugi skupščini so se določile vse priprave za glasbeno šolo, kakor je to nasvetoval artistski odsek in vzela se je šolska soba v najem pri gosp. Premku v Gradišči. Sklenilo se je, kupiti dober klavir in naročiti gosli za goslarske učence ter na-praviti ves potreben inventar za šolo. Po prijaznem posredovanju g. Jahode-Krtinskega dobila je „Glas-bena Matica“ z Dunaja prav dober klavir, gosli pa iz Wildove tovarne v Hebu na Českem. Za pokritje vseh troškov za šolo se sklene na podlagi sestav-ljenega proračuna 500 gld. od naložene ustanovnine proti temu izposoditi si, da se prej ko prej ta zne-sek povrne, sicer pa da se izprósi deželna, mestna, hranilnična in državna podpora. — Znamenit v tej seji je bil predlog navzočnega zunanjega odbornika „Glasbene Matice“, g. J. Žirovnika, naj bi od-bor sprejel po njem nabranih 150 narodnih napevov ter jih v malih zvezkih počasi na svitlo dal. Artistski odsek je to zadevo radostno pozdravil in že dela priprave, da izroči prvi zvezek v tisk.

V tretji skupščini dovolili so se tiskovni troški za pretečenega leta na svitlo dane muzikalije, a tudi založnina za „Jour fixe-Marš“ od jako nadarjenega g. Viktorja Parme. — Ukrenilo se je dalje, dajati novim članom vsa društvena dela, ki so se zadnja tri leta zdatno namnožila, proti uložnini 10 gld. — Na poziv sl. dež. glavarstva je odbor v slavnostni odsek za sprejem presvitlega cesarja izbral svojega predsednika. — V interesu občnega reda in napredka pri učencih glasbene šole je odbor volil za tekoče leto izmej sebe g. Alfreda Ledenika za šol-skega nadzornika, ki v smislu tega mandata vso svojo skrb obrača na prospeh „glasbene šole“ in društvo se more ponašati, da ima tako vnetega, ve-ščega in skrbnega varuha pri mladem zavodu, za kar mu gre vsa čast in hvata!

V četrtej skupščini poročala sta obširno tajnik in blagajnik o društvenih razmerah, o blagajničnem stanju in o članih. Iz poročila je bilo posneti, da je „Gla-sbena Matica“ tekom leta 1882 vrlo napredovala, kar je dobro znamenje. —

Za šolo je artistski odsek po načrtu g. pl. Janušovskega sestavil posebni statut, katerega je odbor v tej seji potrdil in po katerem se učiteljsko osebje glasbene šole že ravna; prav važna naredba po teh šol. pravilih je ta, da se učiteljstvo zbira k posvetovanjem, ki je sklicé g. nadzornik, da se določijo načela za jedinstveno napredovanje in da se sestavljajo učni načrti itd. —

Tudi današnje občno zborovanje je bilo pred-met obravnave v tej seji ter preselitev društvenega arhiva iz dosedanjega v novo stanovanje na Franc-Josipovem nabrežji št. 11.

To je s površnimi potezami narisano delo-vanje odbora v skupščinah; dovoljeno pa naj mi bode omeniti še posebej nekaterih činov, ki so dobrodejno uplivali na povzdigo društva.

Slavnemu deželnemu zboru se je dne 18. sep-tembra 1882 izročila prošnja za podporo, katero je je v seji dne 25. septembra 1882 blagovoljno us-lišal in blagajnica je sprejela 100 gld. podpore ta-koj po novem letu, za kar gre slavnemu deželnemu odboru in zboru najiskrenejša zahvala.

Meseca novembra je odbor „Glasbene Matice“ uložil za „Narodni dom“ 200 gld. članovine; ta vsota se je po odborovem sklepu vzela od ustanov-nine in posodila na obresti, po pravilih „Narodnega doma“ določene.

Istega meseca je naznanil g. F. S. Vilhar, da je prevzvišeni vladika Josip Juraj Strossmayer bla-govolil sprejeti poklonjeno mu kompozicijo „Mornar“, za kat-ro se v krasnih, duhovitih besedah skla-datelju zahvaljuje pristavljajoč: „Bog Vas dragi bla-goslovio in uzdržao radina i zaslužna za glasbu brata Slovenca i iskrena mu Hrvata! — Nedajmo se, nedajmo se“, radom i čestitosti spasimo se!“

Dne 12. decembra 1882 je uložil odbor prošnjo na sl. vladu za državno podporo, opirajoč se na zgo-rej omenjeni odlok vis. ministerstva in na otvoreno glasbeno šolo, v katero se je sprejelo 28 učencev za brezplačno poučevanje v igri na klavirji in goslih. Med gojenci je 9 deklic, ki se v dveh oddelkih učé klavirja po dvakrat na teden; tudi 6 dečkov se vadi na klavirji v dveh oddelkih po dvakrat na teden. Dalje je 14 učencev za gosli, ki so razdeljeni v tri oddelke in se poučujejo po tri ure na teden tako, da imajo spretnejši po jedno uro sami zase. Ves ta nauk oskrbujejo trije učitelji in jedna učiteljica. Ker je bila v šolo vzprijeta samo deca brez muzi-kalnega znanja, zato napredek za zdaj ni še sijajen, a dovoljen se sme imenovati, ker so vsi učenci vrlo nadarjeni in marljivi. Odbor je tudi že pre-mišljaj, kako pridobiti si stalno učiteljsko moč, iz-urjenega goslarja in pianista. Na tej podlagi — tako upamo — bode glasbena šola poganjati začela prav vrle korenike, in ako bode narod slovenski kazal svojo naklonjenost in pozornost mladi šoli, potem ni dvomiti nad obstankom in dobrim napredkom.

Dne 23. decembra 1882 je odbor uložil prošnjo pri kranjskeji hranilnici za podporo, katero je blagovoljno uslišala, ter volila kakor za leto 1882 tudi za 1883 l. vsakokrat po 50 gld; za ta blagi dar naj se tudi na tem mestu izreka prisrčna zahvala.

(Konec prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 7. junija.

V zadevi decentralizacije državnih železnic zahteva „Pokrok“ za Prago isto, kar Poljaki za Lvov. Nenaravno razmerje, da se na Du-naji nahajajo vsi centralni uradi, mora se sploh pre-meniti in deželska glavna mesta imajo dobiti dele onega, kar je doslej sam Dunaj imel. Nadalje pravi „Pokrok“, da bodo železnični uradi v Pragi in Lvovu, ustanovljeni po administrativnem potu, imeli tudi stavbeni in trgovinski oddelek. Za se-verno železnico bode preložitvej jednega dela njene uprave v Lvov jeden prvih pogojev za ponovljenje privilegija. Fran Josipovo železnico pa da bode

upravljaj skoro sam praški železnični urad. Cesar in višji krogi da so se že znebili vseh pomislekov v tej zadevi ter da je izpeljava decentralizacije železnice že dognana stvar.

V **niževavstrijskem** deželnem zboru pričelo se je napovedano delovanje faksijsne leveice proti sankcionarni šolski postavi. Poslanec dr. Dinstl in tovariši stavili so namreč v zadnji seji ta-le predlog: „Ker ima s postavo z 2. maja 1883. objavljena novela k postavi za ljudske šole celo vrsto sprememb, katere so, ako se izvedejo na Niževavstrijskem, ne samo v pedagogično-didaktičnem smislu važne, nego tudi v administrativnem in političnem, predlagajo podpisani: Vsoki deželni zbor rači ukreniti: 1. Posebni upliv šolske novele na blagostan dežele naj se razmotri po §. 2. deželnega reda. 2. Ta nasvet odkaze se naj v poročevanje posebnemu odseku petnajstotice, katere 9 članov naj se voli iz cele zbornice, drugih 6 pa po 2 iz vsake kurije.“ — Ta predlog je bil vzprijet z veliko večino ter se je takoj volil dotični odsek.

Vnanje države.

Iz **Skadra** poroča se „Pol. Corr.“: Kastrati uplenili so ladijo z živečem, ki je bil namenjen posadki v Tuzi in so odvzeli orožje spremljajočim jo vojakom. Telegrafska zveza med Skadrom in Tuzi je pretrgana. Čuje se, da so gorci razorožili garnizijo v Tuzi ter se polastili streliva in topov. Poveljnik Skadrski, Hafiz paša, odšel je 2. junija s šestimi batalijoni, gorsko baterijo in 2 Kruppovima topoma v Tuzi ter je pred-se naprej poslal deputacijo Skadrskih veljakov zavoljo svobodnega prehoda gorskega sveta. Turško prebivalstvo in žandarmerija v Skadru pripravljajo eventualno podporo vojakom.

Francoške kamore prenehale bodo z delovanjem 12. ali 13. julija zavoljo volitev v generalni svet, ako ne bodo posebni dogovori zahtevali nadaljevanja obravnav. Budget se ne bode mogel več obravnavati pred narodnim praznikom 14. julija, ki ima biti končni termin vzpomladnega zasedanja; zato se bodo pa letos v jeseni zborovanja prej pričela nego navadno. Izredni budget more se še le predložiti po dognanih pogodbah z železničnimi družbami, kar se bode zgodilo začetkom oktobra. — „Voltaire“ potrjuje, da so Francozi zasedli vse utrjene postojanke Hovasov ob zapadnem obrežju Madagaskarja, katere leže v deželi Sakalavov; kajti to zemljo zahtevajo Francozi zase in admiral Pierre ima povelje, da se nima prej oddaljiti s svojimi vojnimi ladjami, dokler se popolnem ne priznava francosko pokroviteljstvo dežel, ki so imenovane v pogodbah z let 1840 in 1841. Razven tega morajo Hovasi Francozom priznavati pravico, povsod po otoku pridobivati si imetje ter jim plačati poldrugi milijon odškodnine.

Crkveno-politično predlogo **pruskega** deželnega zbora je državno ministerstvo že določilo. V soboto mudil se je kultusminister pl. Gosler dlje časa pri cesarji Viljemu ter ni dvojbe, da je prosil in dobil dovoljenje za predložitev te predloge, kar se pričakuje vsaki čas. Ta predloga se označuje kot „postavno formuliranje“ zadnje pruske note do Vatikana. Ni govora o tem, da bi se pretrgali dogovori s kurijo, nego se omenjajo ti dogovori v predlogi v takem razmerju, da se mora sklepati na njihovo nadaljevanje. Bstvo nove predloge obstoji v tem, da se naznanilna dolžnost spreminja v prid duhovskega pomočništva. Dotična avstrijska postava bila je novejši pruski predlogi v mnogem oziru za uzorec.

Dopisi.

Iz **Ljubljane** 6. junija. [Izv. dop.] Ako pogledamo za 15 let nazaj, predložijo se nam razne premembe, ki so se vršile pri načelništvu tukajšnje c. kr. finančne direkcije. Ogledimo si n. pr. g. Possannerja, ki je 8 let kot vodja finančne direkcije gospodoval v Ljubljani ter l. 1877 bil prestavljen v Inomost. Ta mož ni bil sicer jako bistrega uma in nikakor ne večak v svoji stroki, a za uradnike imel je blago srce in pomagal je, kjer le mogoče, to mu moramo priznati. Kot političen agitator prekosil je pa vse svoje prednike in v eneržiji in brezobzirnosti tudi vse svoje naslednike. Spominjamo se še dobro, kako je pri zadnjih volitvah za deželni zbor ne le v Ljubljani, temveč tudi po deželi, osobito na Gorenjskem, strastno in brezobzirno agitiral, in priznati moramo, da je nemškutarstvo z njegovim odhodom prav mnogo izgubilo. Ceniti je pa tudi znal zasluge onih, ki so se pri volitvah posebno odlikovali; prišli so kmalu na površje, dasi tudi večinoma puhloglavci in siromaki na duhu, ki se še

dandanes šopirijo po uradnih ter zabavljajo ob vsakej priliki na vlado in na ljudstvo, mej kojim prav radi žive in kjer se jim tudi še sedaj prav dobro godi. O tem pa o priliki več.

Za Possannerjem prišel je v Ljubljano kot vodja finančne direkcije g. Christ, jako pravičen a strog uradnik. Kot večak v finančni stroki videl je takoj ljuliko mej pšenico in potisnil z energično roko nevedneže in duševne siromake brezobzirno v stran. Cenil je le delavnega in spretnega uradnika, ovaduštvo in klečeplaztvo pri njem nikdar ni našlo poslušnih ušes. Pod njegovim vodstvom bile so remuneracije le redka prikazen, in ako je kdo tudi nagrado dobil, honoriran bil je le za svoje izredno delo, nikdar pa ne za politično rovarstvo in agitacijo. V politične stvari se g. Christ ni nikdar umešaval; on ni poznal politične agitacije ne volilnih bojev, cenil je le zmožnost in spretnost uradnika, za politično zmožnost uradnika se niti brigal ni. Se ve, da se je moral vsakdo gibati v mejah postavno dovoljenih. — Po njegovem odhodu v Beč in potem v Serajevo ostala je tukajšnja finančna direkcija zapuščena. Leta 1880 bil je sicer finančni svetnik v Inomostu, gosp. Tom. Bartušek, imenovan vodjem finančne direkcije za Ljubljano, a ostalo je le pri imenovanju, videli ga gotovo nikdar ne bomo. Kajti pred 14 dnevi dobil je naslov dvornega svetnika, tedaj je odločen za višje mesto, Kranjska pa ostane še nadalje brez finančnega vodje, kar ravno živo obžalujemo. Poznamo namreč g. Bartuška še iz leta 1877, ko je kot finančni svetnik služboval v Ljubljani, poznamo ga kot marljivega, spretnega in pravičnega uradnika, kot moža, ki je jednako g. Christu cenil le zmožnost, ne pa politično mišljenje uradnika.

Baš skrajni čas bi že bil, da bi se finančno ministerstvo vendar že jedenkrat spominalo tudi finančne direkcije v Ljubljani, ter semkaj poslalo kot finančnega vodjo moža a la Christ, ki bi s spretno in močno roko posegel po direkciji, ki je zdaj v pravem pomenu besede brez glave. Tudi o tem o priliki obšrneje.

Iz **Borovnice** 6. junija [Izv. dop] Ni še dolgo, ko se vam poročal, da Borovničanje napredujemo v narodnem gospodarstvu. Danes je ravno teden dni, kar se je zvršil naš vodovod. Stane nas nad 600 gold, a te novce smo skoro že pozabili. Studena voda pa nam le vedno prihaja iz nad 200 sežnjev oddaljenega vreleca. Ulite cevi dobili smo od g. Samase zvonarja v Ljubljani, ki nam je prav dobro postregel. Po dovršenem delu bili smo veseli in topiči so pokali, da ste gotovi tudi vi tam doli čuli in mislili, kaj more to biti. Govoreč o gospodarstvu naj omenim še letine. Ravno ta teden, ko je čas saditi zelje (kapus), gre nam vse po volji. Dež, takozvani „Primoževi dež“, primaka nam pridno, da nobena gospodinja ne more tožiti, da ne more saditi zelja. Sena kaže veliko, trave so lepe, goste in velike, žita kažejo prav lepo. — Kaj pa deželno-zborske volitve? Od nas se še ni čulo ničesar, zato naj še to sporočim. V 30. dan m. m. sklicani so bili volilci, da izvolijo tri može, ki gredo prihodnjo soboto v Ljubljano volit. Sigurni smemo biti, da volijo po centralnem volilnem odboru nasvetovana gg. kandidata.

Domače stvari.

— (Ljubljanski mesarji) so sklenili, da posebno navdušeno in častno pozdravijo Nj. Veličanstvo presvitlega cesarja, kateri o priliki Svojega bivanja v Ljubljani obišče tudi mestno klavnico. Skrbeli bodo za to, da se kolje takrat posebno lepa živina, voli kakor drobnica, in da bodo tudi v hlevih stale le posebno lepe živali. Mesarji bodo okinčali cesto do klavnice z drevesci in zastavami in postavili krasen slavolok s slovenskim napisom. Mesarski pomagači bodo vsi jednako in jako čedno opravljeni. Sploh vlada mej mesarji navdušeno veselje, odkar so zvedeli, da presvitli cesar obišče tudi klavnico.

— (Imenovanje.) Gosp. Alojzij Bayer, c. kr. računski revident imenovan je računskim svetnikom in načelnikom računskega oddelka pri finančni direkciji v Ljubljani.

— („Glasbena Matica“) izolila je pri obnem zboru gosp. Ant. Foersterja svojim častnim članom

— (C. kr. ministerstvo kmetijstva) izreklo se je nedavno v nekem odloku na visoko deželno vlado, da smatra kot živo potrebo izdavanje strokovnjaškega kmetijskega lista za Kranjsko. Naši čitatelji spominjali se bodo obnega zbora kmetijske družbe v 15. dan novembra l. l., v katerem je gosp. E. Kramar predlagal in utemeljeval potrebo kmetijskega lista, katerega bi dobivali udje kmetijske družbe brezplačno. Centralni odbor bil je pa te misli, da tega ni treba, ter je g. E. Kramarju, ker se je predrznil predlagati kaj takega, nasprotoval kolikor mogoče. Slavno ministerstvo kmetijstva zahtevalo je zaradi tega vse protokole in, kakor se iz prej imenovanega ministerskega odloka razvidi, ima nazadnje le gospod E. Kramar in njegova „svojat“ prav. Nekateri gospodje centralnega odbora pa menda še sedaj ne morejo pozabiti, da so pri obnem zboru podlegli, torej še sedaj ne morejo doumiti, kako da bi imel g. Kramar prav, ker je še „premlad“. Zatorej je centralni odbor še jedenkrat na vse podružnice razposlalo krožnico, naj se izreko, je li lista treba. Menda je centralni odbor že pozabil, da se je večina podružnic že lansko leto za list izrekla. Komentara tu ni potreba: „Wer wird neuen Wein in alte Schläuche giesen!“

— (V Zagrebu) položili se prihodnjo nedeljo 10. t. m. temeljni kamen telovadnici „Hrvatskega Sokola.“

— (Habsburški rod.) Spomenica, da je minulo 600 let, kar je Krajska in Štirjska združena s preslavno rodovino. Slovenske mladini sestavil Ivan Tomšič. — Ta jako lična knjižica, katero smo že jedenkrat omenili v našem listu, prišla nam je ravno v roke in priznati moramo, da je jako primerna, da se prav obilo razdeli mej učečo se slovensko mladino. Knjižica opisuje na 31 straneh vse vladarje iz preslavne Habsburške rodovine in ima 12 ličnih podob. Najceneje se dobi knjižica, kdor si jo direktno z Dunaja naroči. Cena je naslednja: Posamezni iztiski po 10 kr. (s poštnino 12 kr.); — 25 iztisov 2 gl. 50 kr. — 50 iztisov 4 gl. 50 kr. — 100 iztisov 8 gl. — 500 iztisov 35 gl. — 1000 iztisov 60 gl. — Naročila naj se pošiljajo pod naslovom: Karl Rauch, Buchdruckerei, Wien, (V. Spengergasse 6) — Dobiva se knjižica tudi pri J. Giontoniji in drugih ljubljanskih bukvarjih po 10 kr. iztis.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Idrija 6. junija. S Schneidovo kandidatu vsem ustrezno. Živio!

Šent Jurij na južnej železnici 7. junija. Nj. Veličanstvo se pripelje z vozom 11. julija v Šent Jurij, ter se odpelje z vlakom v Celje. Nepopisljivo veselje!

Najnovejše vesti.

Lvov 6. junija. V deželni zbor voljeni državni poslanec Madejski imel je pred svojimi volilci govor, ki vzbuja senzacijo. Centralistična avstrijska ustava, ki koncentruje politično in zakonodajsko delovanje v državnem zboru, je nasprotna naravnim pogojem poljskega naroda; a noben zakon nema večje moči, nego naša naravna potreba, da mora biti težišče v deželnem zboru. Podlaga našej politiki mora biti izključno le narodna. Deželni zbor ima formulirati politične zahteve; ako pa to za zdaj ni možno, naj jih izroči državnozborni delegaciji. Klub je narodna delegacija ne samo političnega in zakonodajskega, temveč tudi diplomatičnega značaja. Član kluba ne sme izjavljati svojih lastnih nazorov, ampak vojuje se pod praporom deželnega zbora. Tudi Čehi in Slovenci predstavili so zdaj svoje delovanje v deželni zbor.

Pariz 6. junija. V Tonkingu obglavili so jednega misijonarja.

Moskva 6. junija. Bolgarski knez izročil je danes vpricho bolgarskih ministrov in deputacij carju krasno darilo. Črnogorski knez vzprijel je metropolita Johanniki, ki mu je poklonil podobo svetnika. Knez se je zahvalil ter izrazil svojo radost o bratovski ljubezni Rusov nasproti Črnogorcem.

Chicago 6. junija. Včeraj po noči nastal je ogenj v Barnumovem cirkusu, v oddelku, kjer je menažerija. Strah bil je neizmeren, ker so zverine besnile in skušale oprostiti se. Stražniki delovali so pogumno in nihče se ni pone srečil.

K volitvam!

Centralni volilni odbor imel je danes svojo zadujo sejo pred volitvami in sklenil volilcem mest in trgov priporočati naslednje kandidate:

Za Ljubljano: **Peter Grasselli**, župan in **dr. Alfons Mošč.**

Za Kranj in Loko: **Oton Detelja.**

Za Kamnik, Radovljico, Tržič: **dr. Maks Samec.**

Za Idrijo: **vittež Schneid.**

Za Postojino, Lož, Vrhniko: **dr. Hinko Dolenc.**

Za dolenjska mesta: **prošt Urh.**

Za Kočevje in Ribnico: **Josip Braune**, župan v Kočevji.

Gospod Al. Ličan iz Ilirske Bistrice nam piše, da on nikdar ni mislil kandidirati in da bode, kar je naravno, glasoval za narodna kandidata, od centralnega odbora priporočana.

Vabilo.

P. n. Notranjski pevci vabijo se s tem uljudno k sodelovanju pri petji ob veselici, katero napravijo Notranji dne 15. julija t. l. o priliki pohoda Nj. Veličanstva v Dol. Logatec, ter se ob enem prosijo, da svoje sodelovanje takej podpisane naznaniti blagovole, da se jim potem pošljejo note pesnj, katere se bodo pele.

Dolenji Logatec 1. junija 1883.

A. Ribnikar.

Tuji:

5. junija.

Pri **Slonu**: Trevn iz Idrije. — Brulec iz Doline. — Dorn z Dunaja. —
Pri **Malič**: Jušt z Dunaja. — Lederer iz Prage. — Bäck z Dunaja.

Dunajska borza

dné 7. junija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	78 gld. 40	kr.
Srebrna renta	79	—
Zlata renta	98	85
5% marčna renta	93	35
Akcije narodne banke	88	—
Kreditne akcije	297	80
London	119	90
Srebro	—	—
Napol.	5	52 1/2
C. kr. cekini.	5	67
Nemške marke	58	45
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld. 12	—
Državne srečke iz l. 1864.	100	167

4% avstr. zlata renta, davka prosta.	98	85
Ogrska zlata renta 6%	120	45
" " 4%	88	80
" " papirna renta 5%	86	90
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	103	—
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	114
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	118	20
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	103	—
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	105	—
Kreditne srečke	100 gld.	169
Rudolfove srečke	10	19
Akcije anglo-avstr. banke	120	110
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	217	20

Namesto vsakih drugačnih naznanil dajemo vsem svojim prijateljem, znancem in sorodnikom v vedež žalostno vest, da je naša iskreno ljubljena hčerka

ANICA DRENİK

včeraj dné 6. junija 1883. po petdnevnej mučnej bolezni umrla v 5. letu njene dobe.

V Ljubljani, v dan 7. junija 1883.

Kunibert Drenik, kontrolor deželne prisilne delavnice; Franja Drenik; stariši. — Franja, Kunibert, Miroslov, Alojzija, Ivan, Ferdo, bratje in sestre. (387)

Zahvala.

Podpisani se na tem mestu najtopleje zahvaljuje tukajšnji sl. požarneji brambi, kakor tudi vsem drugim blagodušnim gospodom pomočnikom, ki so me s svojo naglo in požrtovalno pomočjo obvarovali velikega požara ter tako otehi grozne nesreče. Bog plačaj vsem!

V Krškem, v dan 6. junija 1883.

Fran Gregorič, posestnik.

(385)

V najem

se dadé čez poletje 2-3 sobe v Medvodah blizu železnice. — Natančneje se izve pri upravništvu „Slovenskega Naroda“.

(386 1)

Vožni red Rudolfove železnice

veljaven od 1. junija 1883.

Terbiž-Ljubljana				Ljubljana-Terbiž			
Postaje		Osobni vlaki		Postaje		Osobni vlaki	
		1. 2. 3. razred	2. 3. razred			1. 2. 3. razred	2. 3. razred
Terbiž	odh.	12.38	popoldne	Ljubljana, juž. žel.	odh.	7. 5	12.20
Rateče-Belapeč	1. —	12.27	6 —	Ljubljana, Rud. žel.	7.10	12.24	6.35
Kranjska Gora	1.17	12.41	6.17	Vizmarje	7.20	12.33	6.52
Dovje	1.45	1. 6	6.45	Medvode	7.31	12.44	7. 6
Jesenice	2.12	1.27	7.10	Loka	7.46	12.57	7.28
Javornik	2.19	1.34	7.17	Kranj	8. 3	1.12	7.49
Radovljica-Lesce	2.42	6.30	1.56	Podnart-Kropa	8.22	1.29	8.19
Podnart-Kropa	3.11	6.59	2.19	Radovljica-Lesce	8.51	1.53	8.19
Kranj	3.29	7.21	2.35	Javornik	9.13	2.11	8.19
Loka	3.47	7.45	2.50	Jesenice	9.24	2.22	8.19
Medvode	4. 4	8. 4	3. 3	Dovje	9.45	2.39	8.19
Vizmarje	4.16	8.18	3.14	Kranjska Gora	10.15	3. 4	8.19
Ljubljana, Rud. žel. prih.	4.25	8.29	3.22	Rateče-Belapeč	10.30	3.18	8.19
Ljubljana, juž. žel. prih.	4.40	8.35	3.26	Terbiž	10.47	3.33	8.19
	zjutraj	zjutraj	popoldne		popoldne	popoldne	zjutraj

Kmetijski pomočnik

(Oekonom).

izučen v kmetijski šoli itd., išče službe pri velikoposestnikih in živinorejcih. Ponudbe prosijo se pod naslovom: Š. P. na upravništvu „Slovenskega Naroda“.

VIZITNICE

priporoča

„NARODNA TISKARNA“

v Ljubljani.

K 600letnej slavnosti

priporoča podpisani

transparentne podobe

Njiju Veličanstev presvetlega cesarja in cesarice, cesarjeviča in njegove prevzvišene soproge, državnega orla in kranjski deželni grb, nadalje grbe vseh avstrijskih kronovin, kakor tudi lampijone v raznih barvah, lampce za razsvetljavo s pravim lojem napoljene in srebrno-steklene svetilnike.

Naročila za transparente in grbe prosim doposlati do 20. junija.

Peregrin Kajzel,

trgovina s steklom, Stari trg št. 30.

(384—1)

Ob priliki deželne šeststoletnice!

Vzprejemajo se naročila na

transparentne podobe

Njiju Veličanstev, presvetlega cesarjeviča in cesarjevičinje ter c. kr. državnega orla,

in sicer do 10. junija. — Uzorci leže na ogled.

(373—3)

J. Lozar v Ljubljani.

C. in kr. najvišje priznanje.

Kopališče Gleichenberg

na Štajerskem.

Zlata kolajna Pariz 1878.

Jedno uro vožnje od postaje **Feldbach** ogerske zapadne železnice.

Začetek sezije s 1. majem.

(222—4)

Mineralne vode iz Gleichenberga in Johannisbrunn-a in pa vrelčevi izročki dobivajo se po vseh trgovinah z mineralnimi vodami, kakor tudi pri vodstvu Gleichenberške kopeli, kamor naj se tudi pošiljajo vprašanja in naročila stanovanj in voz.